

MADANIY DIPLOMATIYADA MILLIY QADRIYATLARNING YANGI O‘ZBEKISTON IMIDJINI TARG‘IB ETISHDAGI O‘RNI**To‘xtapo‘latov Dostonbek Maxmud o‘g‘li**

O‘zbekiston davlat san’at va madaniyat instituti magistranti

dostontoxtapolatov555@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston imidjini shakllantirish va xalqaro maydonda mamlakat nufuzini oshirishda madaniy diplomatiya hamda milliy qadriyatlarning o‘rni tahlil qilingan. Tadqiqot davomida madaniy diplomatiyaning nazariy asoslari, uning “yumshoq kuch” konsepsiyasi bilan bog‘liqligi hamda O‘zbekistonning boy tarixiy-madaniy merosini dunyo hamjamiyatiga targ‘ib etish mexanizmlari o‘rganilgan. Shuningdek, milliy qadriyatlar, an‘analari, madaniy meros obyektlari va xalqaro madaniy hamkorlikning mamlakat imidjini mustahkamlashdagi ahamiyati ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so‘zlar: madaniy diplomatiya, milliy qadriyatlar, Yangi O‘zbekiston, imidj, yumshoq kuch, madaniy meros, xalqaro hamkorlik, milliy identiklik.

Аннотация. В данной статье анализируется роль культурной дипломатии и национальных ценностей в формировании имиджа Нового Узбекистана и повышении международного авторитета страны. Исследованы теоретические основы культурной дипломатии, её взаимосвязь с концепцией «мягкой силы», а также механизмы продвижения богатого историко-культурного наследия Узбекистана на международной арене. Научно обосновано значение национальных ценностей, традиций, объектов культурного наследия и международного культурного сотрудничества в укреплении позитивного имиджа государства.

Ключевые слова: культурная дипломатия, национальные ценности, Новый Узбекистан, имидж, мягкая сила, культурное наследие, международное сотрудничество, национальная идентичность.

Abstract. This article examines the role of cultural diplomacy and national values in promoting the image of New Uzbekistan in the international arena. The study

explores the theoretical foundations of cultural diplomacy, its relationship with the concept of soft power, and the mechanisms for presenting Uzbekistan's rich historical and cultural heritage to the global community. The significance of national values, traditions, cultural heritage sites, and international cultural cooperation in strengthening the country's positive image is scientifically substantiated.

Keywords: cultural diplomacy, national values, New Uzbekistan, image, soft power, cultural heritage, international cooperation, national identity.

Kirish

Bugungi globallashuv sharoitida davlatlarning xalqaro maydondagi raqobatbardoshligi nafaqat iqtisodiy yoki harbiy salohiyat bilan, balki ularning madaniy salohiyati va ijobiy imidji bilan ham belgilanmoqda. Shu jihatdan madaniy diplomatiya davlatlarning tashqi siyosatidagi muhim vositalardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Madaniy diplomatiya orqali mamlakatlar o'z tarixiy merosi, milliy qadriyatlari, urf-odatlar va san'atini dunyo hamjamiyatiga tanitish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida ham milliy qadriyatlarni asrash, ularni xalqaro miqyosda targ'ib qilish va mamlakatning ijobiy qiyofasini shakllantirish ustuvor vazifalar qatoridan o'rin olgan. So'nggi yillarda mamlakatda tarixiy obidalarni tiklash, madaniy meros obyektlarini asrab-avaylash, xalqaro madaniy forumlar va festivallarni tashkil etish bo'yicha keng ko'lamli ishlar amalga oshirilmoqda. Bu esa O'zbekistonning xalqaro maydondagi nufuzini oshirishga xizmat qilmoqda.

Madaniy diplomatiya mamlakatning "yumshoq kuch" salohiyatini shakllantiruvchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Jozef Nayning ta'kidlashicha, davlatning yumshoq kuchi uning madaniyati, qadriyatlari va siyosatining jozibadorligi orqali namoyon bo'ladi [1]. Shu sababli milliy qadriyatlarni samarali targ'ib etish Yangi O'zbekiston imidjini shakllantirishning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Milliy qadriyatlar xalqning tarixiy xotirasi, ma'naviy merosi va milliy identikligini ifodalaydi. Ularni xalqaro maydonda targ'ib etish nafaqat madaniy almashinuvni rivojlantiradi, balki mamlakatga nisbatan ijobiy munosabatni shakllantirishga ham xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, madaniy diplomatiyada milliy qadriyatlarning o'рни va ahamiyatini ilmiy jihatdan tadqiq etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Adabiyotlar tahlili

Madaniy diplomatiya va yumshoq kuch nazariyalarining ilmiy asoslari ko'plab xorijiy va mahalliy olimlar tomonidan tadqiq qilingan. Xususan, amerikalik siyosatshunos Jozef Nay o'zining "Soft Power: The Means to Success in World Politics" asarida davlatning xalqaro ta'siri faqat iqtisodiy yoki harbiy resurslar bilan emas, balki uning madaniyati, qadriyatlari va jozibador siyosati orqali ham amalga oshirishini ta'kidlaydi. Olimning fikricha, madaniyat va milliy qadriyatlar xalqaro munosabatlarda muhim strategik resurs hisoblanadi [1].

Jozef Nayning "Public Diplomacy and Soft Power" nomli maqolasida jamoatchilik diplomatiyasi va madaniy diplomatiya davlatning xalqaro obro'sini shakllantirishda muhim vosita sifatida tavsiflanadi. Muallifning qayd etishicha, xorijiy auditoriyaga madaniyat, san'at va milliy qadriyatlarni yetkazish mamlakatga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi [2].

Shavkat Mirziyoyevning "Yangi O'zbekiston strategiyasi" asarida milliy o'zlikni anglash, tarixiy merosni asrash va xalqaro maydonda O'zbekistonning yangi qiyofasini shakllantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Asarda milliy qadriyatlarni asrab-avaylash va ularni dunyoga targ'ib qilish davlat taraqqiyotining muhim omili sifatida baholanadi [3].

A. Erkayev o'zining ma'naviyat va milliy taraqqiyotga bag'ishlangan tadqiqotlarida milliy qadriyatlar jamiyat barqarorligi va milliy identiklikning asosiy omili ekanligini ta'kidlaydi. Olimning fikricha, globallashtirish sharoitida milliy qadriyatlarni saqlab qolish va targ'ib qilish davlatning ma'naviy xavfsizligini ta'minlashga xizmat qiladi [4].

R. Jo'rayevning ilmiy ishlarida madaniy meros va milliy qadriyatlarning yosh avlod tarbiyasidagi o'rni hamda xalqaro madaniy aloqalarni rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Muallif madaniy merosni targ'ib etish mamlakatning xalqaro nufuzini oshirishga xizmat qilishini qayd etadi [5].

Tadqiqot metodologiyasi

Mazkur tadqiqotda tizimli yondashuv, qiyosiy tahlil, statistik tahlil va ilmiy umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida madaniy diplomatiya hamda milliy qadriyatlarga oid ilmiy adabiyotlar o'rganildi va tahlil qilindi. Shuningdek, O'zbekistonda madaniy diplomatiyani rivojlantirish bo'yicha amalga oshirilayotgan islohotlar hamda xalqaro madaniy hamkorlik tajribalari tahlil etildi. Olingan natijalar asosida milliy qadriyatlarning Yangi O'zbekiston imidjini shakllantirishdagi o'rni ilmiy jihatdan baholandi.

Tahlil va natijalar

Zamonaviy xalqaro munosabatlar tizimida davlat imidji strategik resurs sifatida qaralmoqda. Mamlakatning ijobiy imidji xorijiy investitsiyalarni jalb etish, turizmni rivojlantirish va xalqaro hamkorlikni kengaytirishda muhim omil hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, madaniy diplomatiya Yangi O'zbekistonning xalqaro maydondagi qiyofasini shakllantirishning samarali vositalaridan biri bo'lib xizmat qilmoqda.

O'zbekiston qadimiy sivilizatsiyalar chorrahasida joylashgan bo'lib, Samarqand, Buxoro, Xiva va Shahrisabz kabi tarixiy shaharlar dunyo madaniy merosining muhim markazlari hisoblanadi. Ushbu madaniy meros obyektlarining xalqaro miqyosda targ'ib qilinishi mamlakatning tarixiy va madaniy salohiyatini namoyon etishga xizmat qilmoqda.

So'nggi yillarda xalqaro madaniy forumlar, "Sharq taronalari" festivali, Baxshichilik san'ati festivali, Hunarmandchilik festivallari hamda turli xalqaro ko'rgazmalar tashkil etilishi O'zbekistonning madaniy diplomatiya salohiyatini sezilarli darajada kuchaytirdi. Madaniy meros va milliy an'analarning targ'ib qilinishi mamlakatning yumshoq kuch resurslarini kengaytirishga xizmat qilmoqda.

1-jadval**Madaniy diplomatiya vositalarining Yangi O'zbekiston imidjiga ta'siri**

Madaniy diplomatiya yo'nalishlari	Asosiy mazmuni	Imidjga ta'siri
Tarixiy merosni targ'ib qilish	Tarixiy obidalar va muzeylar	Mamlakatning tarixiy nufuzini oshiradi
Xalqaro festivallar	Madaniy almashinuv va tanituv	Xalqaro tan olinishni kuchaytiradi
Milliy san'at va hunarmandchilik	Milliy identiklikni namoyish etish	Milliy brendni shakllantiradi
Turizm diplomatiyasi	Madaniy turizmni rivojlantirish	Mamlakat jozibadorligini oshiradi
Ta'lim va ilmiy almashinuv	Akademik hamkorlik	Intellectual imidjni mustahkamlaydi

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, madaniy diplomatiya vositalari bir-biri bilan uzviy bog'liq holda faoliyat yuritganda ularning samaradorligi yanada ortadi. Xususan, tarixiy meros obyektlarini raqamlashtirish, virtual ko'rgazmalar tashkil etish va

zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish milliy qadriyatlarni global auditoriyaga yetkazish imkoniyatlarini kengaytirmoqda.

Bundan tashqari, milliy qadriyatlarning xalqaro maydonda targʻib qilinishi xorijiy jamoatchilik orasida Oʻzbekiston haqidagi tasavvurlarni boyitib, mamlakatga nisbatan ijobiy munosabat shakllanishiga xizmat qilmoqda. Natijada Yangi Oʻzbekistonning xalqaro imidji nafaqat iqtisodiy islohotlar, balki boy madaniy meros va milliy qadriyatlar orqali ham mustahkamlanmoqda.

Xulosa

Madaniy diplomatiya Yangi Oʻzbekiston imidjini shakllantirishning muhim strategik vositalaridan biri hisoblanadi. Milliy qadriyatlar, tarixiy-madaniy meros, xalq anʼanalari va sanʼat namunalari mamlakatning xalqaro maydondagi jozibadorligini oshirishga xizmat qilmoqda. Tadqiqot natijalari shuni koʻrsatdiki, madaniy diplomatiya vositalaridan samarali foydalanish Oʻzbekistonning yumshoq kuch salohiyatini kuchaytiradi, xalqaro hamkorlikni rivojlantiradi hamda mamlakatning ijobiy imidjini mustahkamlaydi. Kelgusida milliy qadriyatlarni raqamli texnologiyalar asosida targʻib qilish, xalqaro madaniy loyihalarni kengaytirish va madaniy meros obyektlarini global miqyosda faol namoyish etish Yangi Oʻzbekiston imidjini yanada yuksaltirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Nye J.S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. – New York: PublicAffairs, 2004. – 191 p.
2. Nye J.S. Public Diplomacy and Soft Power. – The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science. – Philadelphia, 2008. – Vol. 616. – pp. 94–109.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi Oʻzbekiston strategiyasi. – Toshkent: Oʻzbekiston nashriyoti, 2021. – 464 b.
4. Erkayev A. Maʼnaviyat – millat nishoni. – Toshkent: Maʼnaviyat, 1997. – 160 b.
5. Joʻrayev R.H. Taʼlim va maʼnaviyat uygʻunligi. – Toshkent: Fan, 2019. – 256 b.